

الْمُعْجَمُ

كَلِمَاتُ الصَّفِّ السَّابِعِ
وَ الثَّامِنِ وَ التَّاسِعِ

الف

أَحْسَنَ عَمَلًا: کاری را نیکو	ابن: پسر، فرزند	آباء: پدران «مفرد: أب»
انجام داد ۷	أَبَوَاب: درها «مفرد: باب»	آخِر: پایان
أَحْمَر: سرخ	أَبْيَض: سفید	«آخِرِينَ: آیندگان» ۳
أَحْيَاء: زندگان «مفرد: حَيٌّ»	أَتَى: آمد (مضارع: يَأْتِي)	آخَر: دیگر
أَخ (أَخُو، أَخَا، أَخِي):	إِثْنَعَشَرَ: دوازده	آلَة: دستگاه «جمع: آلات» ۷
برادر، دوست «جمع: إِخْوَة»	إِثْنَان: دو	آلَة طِبَاعَة: دستگاه چاپ ۷
أَخْت: خواهر «جمع: أَخَوَات»	الإِثْنَيْنِ، يَوْمَ الإِثْنَيْنِ: دوشنبه	آمَن: ایمان آورد
اخْتَرَعَ: اختراع کرد	أَجَابَ عَنْ: پاسخ داد به	(مضارع: يُؤْمِنُ) ۲
(مضارع: يَخْتَرِعُ) ۷	أَجَابَ عَنْ: پاسخ داد به	آمَن: ایمن ۲
أَخَذَ: گرفت، برداشت، بُد	أَحَبُّ (الأَحَبُّ): محبوب‌ترین ۲	الْعُبُورُ الْأَمِنُ: عبور و مرور ایمن ۲
(مضارع: يَأْخُذُ)	أَحَبُّ: دوست داشت	أ: آيا
أَخْشَاب: چوب‌ها	(مضارع: يُحِبُّ)	أَب (أَبُو، أَبَا، أَبِي): پدر
أَخْضَر: سبز	إِحْتَرَقَ: آتش گرفت	إِبْتَدَأَ: شروع شد
إِخْوَان: یاران، برادران	(مضارع: يَحْتَرِقُ) ۴	(مضارع: يَبْتَدِئُ) ۱
«مفرد: أَخ» ۳	الأَحَدِ، يَوْمَ الأَحَدِ: یکشنبه	إِبْتِسَام: لبخند
إِخْوَة: برادران «مفرد: أَخ»	أَحَد: یکی از، کسی	أَبْحَاث: پژوهش‌ها
أداء: به جا آوردن، انجام دادن ۴	أَحَدَ عَشَرَ: یازده	«مفرد: بَحْث» ۴
أداة: ابزار «جمع: أدوات» ۷	إِحْدَى: یکی از	إِبْنُ آدَم: آدمی زاد
إِدَارَة المُرُور: اداره راهنمایی و	إِحْسَان: نیکی کردن	
رانندگی ۲	أَحْسَن: بهتر، بهترین ۹	

أَصَاعَ: تباه کرد	(مضارع: يَسْتَلِمُ) ٦	إِدْخَالَ: داخل کردن ٨
(مضارع: يُضِيعُ) ٧	أَسَدٌ: شیر ٥	أَدَوَاتٌ: ابزارها «مفرد: أداة» ٧
إِضَاعَةٌ: تباه کردن	أُسْرَةٌ: خانواده	إِذٌ: آن گاه ٤
أَطْعَمَةٌ: غذاها	أَسْنَانٌ: دندان‌ها «مفرد: سِنٌّ»	إِذَا: هرگاه، اگر
إِعْتَذَرَ: معذرت خواست	أُسْوَةٌ: الگو ٢	أَرَادَ: خواست
(مضارع: يَعْتَذِرُ) ٣	أَسْوَدٌ: سیاه	(مضارع: يُرِيدُ) ١٠
إِعْتَقَدَ: اعتقاد داشت	إِشَارَاتُ الْمُرُورِ: علامت‌های	أَرَادِلٌ: فرومایگان
(مضارع: يَعْتَقِدُ) ٩	راهنمایی و رانندگی ٢	الْأَرْبَعَاءُ، يَوْمُ الْأَرْبَعَاءِ: چهارشنبه
أَعْجَزَ: ناتوان‌ترین ٣	إِشْتَرَى: خرید	أَرْبَعَةٌ: چهار
أَعْطَى: داد (مضارع: يُعْطِي)	(مضارع: يَشْتَرِي)	أَرْبَعُونَ، أَرْبَعِينَ: چهل
أَعْلَامٌ: پرچم‌ها	إِشْتَغَلَ: کار کرد	أَرْضٌ: زمین
أَعْلَمٌ: داناترین، داناتر	(مضارع: يَشْتَغِلُ) ٨	أَزْرَقٌ: آبی
أَفْاضِلٌ: شایستگان	أَشْجَارٌ: درختان	أَزْهَارٌ: شکوفه‌ها، گل‌ها
أَفْرِقَةٌ: تیم‌ها «مفرد: فَرِيقٌ» ٤	أَصَابَ: برخورد کرد	«مفرد: زَهْرٌ»
أَفْضَلٌ: برتر، برترین	(مضارع: يُصِيبُ) ٤	أُسْبُوعٌ: هفته «جمع: أُسَابِيعٌ»
إِقْتَرَبَ: نزدیک شد	أَصْحَابُ الْمِهْنِ: صاحبان	إِسْتَخْرَجَ: بیرون آورد
(مضارع: يَقْتَرِبُ) ٢	شغل‌ها	(مضارع: يَسْتَخْرِجُ)
أَقْدَامٌ: پاها «مفرد: قَدَمٌ»	أَصْدِقَاءٌ: دوستان	إِسْتَرْجَعَ: پس گرفت
أَقْرِبَاءٌ: خویشاوندان	«مفرد: صَدِيقٌ»	(مضارع: يَسْتَرْجِعُ) ١٠
«مفرد: قَرِيبٌ»	أَصْفَرٌ: زرد	إِسْتَلَمَ: دریافت کرد

«مفرد: نَفْس»	«مفرد: أَمِير» ۹	أَقْهَار : ماه‌ها «مفرد: قَمَر»
أَنْفَع : سودمندتر،	إِمْرَأَةٌ (الْمَرْأَةُ) : زن	أَكْبَر : بزرگ‌تر، بزرگ‌ترین
سودمندترین	«نساء : زنان»	اِكْتِسَاب : به دست آوردن ۳
أَنْقَذَ : نجات داد	أَمْسٍ : دیروز	أَكَل : خورد (مضارع: يَأْكُلُ)
(مضارع: يَنْقِذُ) ۷	أَمَكَنَ : امکان داشت	إِلَّا : به جز
إِنْكَسَرَ : شکسته شد	(مضارع: يُمَكِّنُ) ۹	«در ساعت خوانی: مانده»
(مضارع: يَنْكِسِرُ) ۴	أَمِين : امانتدار	أَلَا : هان
إِنَّمَا : فقط	«جمع: أُمْنَاء» ۱۰	الَّذِي : کسی که، که
أَنْهَار : رودخانه‌ها «مفرد: نَهْر»	إِنَّ : حقیقتاً، قطعاً	الَّذِينَ : کسانی که، که
أَوْ : یا	أَنَّ : که	أَلْف : هزار
أَوْرَاق : برگ‌ها «مفرد: وَرَق»	أَنَا : من	أَلْوَان : رنگ‌ها
أَوْسَط : میانه‌ترین	أَنْتَ : تو «مذکر»	إِلَى : به، به سوی، تا
أَوْلَاد : پسران، فرزندان	أَنْتِ : تو «مؤنث»	إِلَى اللِّقَاءِ : به امید دیدار
الأُولَى : یکم، نخستین	إِنْتِبَاه : توجه ۹	الْيَوْم : امروز، روز
«مؤنثِ الأَوَّل»	إِنْتَرِنْت : اینترنت ۱۰	أُم : مادر «جمع: أُمَّهَات»
أَوْلِيكَ : آنان	أَنْتُمْ : شما «مذکر»	أُم، أَوْ : یا
أَهْلًا وَ سَهْلًا : خوش آمدید	أَنْتُمْ : شما «مثنی»	أَمَامَ : روبه‌رو «متضاد: خَلْف»
أَيَّ : کدام، چه	أَنْتِنَّ : شما «مؤنث»	أَمَان : امنیّت
أَيْضًا : همچنین	أَنْصَح : اندرزگوترین ۲	إِمْرَأَ (الْمَرْء) : انسان، مرد
أَيْنَ : کجا	أَنْفُسَهُمْ : به خودشان	أُمَّرَاء : فرماندهان

أَيْتُهَا : ای «برای مؤنث»

أَيْهَا : ای «برای مذکر»

ب

بِ : به وسیله

بَاب : در «جمع: أبواب»

بَارِد : سرد «متضاد: حار»

بِالتَّأَكِيدِ : البته

بَائِع : فروشنده

بِحَاجَةٍ : نیازمند

بَحَثَ عَنْ : دنبال...گشت

(مضارع: يَبْحَثُ عَنْ)

بَحْر : دریا

بَدَأَ : شروع کرد، شروع شد

(مضارع: يَبْدَأُ)

بِدَايَةِ : شروع «متضاد: نِهَائِيَّة»

بُسْتَان : باغ

«جمع: بَسَاتِين/ مترادف: حَدِيقَة»

بِسُهُولَةٍ : به آسانی

بَسِيط : ساده

بَصَرَ : دیده «جمع: أَبْصَار»

بِضَاعَة : کالا «جمع: بَضَائِع» ۷

بِضَائِع : کالاها

بَطَارِيَّة : باتری ۷

بَعْدَمَا : پس از اینکه

بَعِيد : دور «متضاد: قَرِيب»

بُعْتَةٌ : ناگهان ۴

بُقْرَة : گاو

بُكَاء : گریه کردن، گریه ۲

بُكْلٌ سُور : با کمال میل

بُلٌ : بلکه

بِلا : بدون

بِلَاد : کشور، شهرها

«مفرد: بَلَد»

بَلَد : شهر «مترادف: مَدِينَة»

بِمَ : با چه چیزی «بِ + ما»

بِنْتٌ : دختر «جمع: بَنَات»

بِنْفَسَجِي : بنفش ۹

بِنِينٌ : پسران ۱

بَيْتٌ : خانه «جمع: بِيُوت»

بِئْر : چاه ۸

بَيْعٌ : فروش «متضاد: شِرَاء»

ت

التَّاسِع، التَّاسِعَة : نهم

تَالِي : بعدی ۲

تَحْتٌ : زیر «متضاد: فَوْق»

تَخْرَجٌ : دانش آموخته شد

(مضارع: يَتَخَرَّجُ) ۱

تَرَكَ : ترک کرد

(مضارع: يَتْرُكُ) ۶

تِسْعَة : نه

تَسْلِيمٌ : تحویل دادن ۱۰

تَصَادَمٌ : تصادف کرد

(مضارع: يَتَصَادَمُ) ۲

تَعَالَ : بیا ۸

تَعَبٌ : خستگی ۹

تَعَجَّبٌ : تعجب کرد

(مضارع: يَتَعَجَّبُ) ۳

تَعَلَّمَ : یاد گرفت

ث

جامِعَة : دانشگاه ٤
 جاهِل : نادان «متضاد: عالِم»
 جِبَال : کوه‌ها
 جَبَل : کوه «جمع: جِبَال»
 جَدّ : پدربزرگ
 جَدّ : کوشید
 (مضارع: يَجِدُ) ٥
 جِدّاً : بسیار
 جِدَار : دیوار
 جَدَل : ستیز
 جَدّة : مادربزرگ
 جَرَّحَ : زخمی‌کرد
 (مضارع: يُجَرِّحُ) ٥
 جَزَاء : پاداش، کیفر
 جَزَرَ : هویج ٩
 جَسْر : پُل «جمع: جُسور» ٣
 جَعَلَ : قرار داد
 (مضارع: يَجْعَلُ)
 «مترادف: وَضَعَ»
 جَلَبَ : آورد (مضارع: يَجْلِبُ)

الثَّالِث، الثَّالِثَة : سوم
 الثَّامِن، الثَّامِنَة : هشتم
 الثَّانِي، الثَّانِيَة : دوم
 الثَّانِي عَشْر، الثَّانِيَة عَشْرَة :
 دوازدهم

ثُعْلَب : روباه ٥
 ثَقِيل : سنگین ٥
 ثَقِيلُ السَّمْع : کم‌شنوا ٥
 الثُّلَاثاء، يَوْمُ الثُّلَاثاء : سه‌شنبه
 ثُلَاثَة : سه
 ثَلَاثُونَ، ثَلَاثِيْنَ : سی ٨
 ثَمَّ : سپس
 ثَمَانِيَة : هشت
 ثَمْر، ثَمْرَة : میوه

ج

جاءَ : آمد «مترادف: آتَى»
 جار : همسایه «جمع: جيران»
 جالس : نشست

(مضارع: يَتَعَلَّمُ) ٦

تَعَلَّمَ : یاد گرفت

تَعْوِيض : جبران کردن ٩

تُفَاح : سیب

تَفَضَّلَ : بفرما ٨

تَقَاعَد : بازنشستگی

تَقَدَّمَ : پیشرفت

تَكَلَّمَ : صحبت کردن ٢

تَكَلَّمَ : صحبت کرد

(مضارع: يَتَكَلَّمُ) ٢

تِلْكَ : آن «مؤنث»

تَلْمِيذ : دانش‌آموز

«جمع: تلاميذ» ١

تَلْوِين : رنگ‌آمیزی ٩

تَمَثَال : تندیس

«جمع: تَمائيل» ٧

تَمْر : خرما

تَنَاولَ : خورد (مضارع: يَتَنَاوَلُ)

مصدر: تَنَاوَلُ ٩

تَهَيَّأَة : تهیه

حُدود : مرز، مرزها	الْحَادِي عَشْرَ، الْحَادِيَّةَ عَشْرَةَ :	جَلَسَ : نشست
حَدِيقَةٌ : باغ «جمع : حَدَائِقُ»	یازدهم	(مضارع: يَجْلِسُ)
حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ : باغ وحش ۵	حَارٌّ : گرم، داغ «متضاد: بارِدِ»	جُلوس: نشستن ۱
حَدَّرَ : هشدار داد	حاسوب : رایانه ۱۰	جَلِيسُ السَّوِّءِ : همنشین بد
(مضارع: يُحَدِّرُ) ۲	حَافِلَةٌ : اتوبوس	جَمَالٌ : زیبایی «متضاد: قُبْحٌ»
حَرْبٌ : جنگ ۴	حَاوَلٌ : تلاش کرد	جَمَعَ : جمع کرد
حَرَسَ : نگهداری کرد،	(مضارع: يُحَاوِلُ) ۵	(مضارع: يَجْمَعُ)
نگهبانی داد	حَبٌّ : دانه «جمع: حُبُوبٌ»	جَمِيلٌ : زیبا «متضاد: قَبِيحٌ»
(مضارع: يَحْرُسُ)	حُبٌّ : دوست داشتن	جَنْبٌ : کنار
حَرَكٌ : تحریک کرد	حَبَّةٌ : یک دانه	جَنَّةٌ : بهشت
(مضارع: يُحَرِّكُ) ۹	حُبُوبٌ مُسَكَّنَةٌ : قرص های	جُنْدِيٌّ : سرباز «جمع: جُنُودٌ»
حَرِيقٌ : آتش سوزی ۷	مسکن	جُنُودٌ : سربازان
حَزَنٌ : غمگین شد	حَبِيبٌ : دوست	جَوٌّ : هوا
(مضارع: يَحْزَنُ)	«مترادف: صَدِيقٌ / متضاد: عَدُوٌّ»	جَوَالٌ (الْهَاتِفُ الْجَوَالُ) :
«متضاد: فَرِحَ»	حَجَرٌ : سنگ «جمع: أَحْجَارٌ»	تلفن همراه
حَزِينٌ : غمگین	حَدَادٌ : آهنگر	جَهْلٌ : نادانی «متضاد: عِلْمٌ»
حُسَامٌ : شمشیر	حَدَائِقُ : باغ ها	جَيِّدًا : خوب، به خوبی
حَسِبَ : پنداشت	«مترادف: بَسَاتِينٌ»	
(مضارع: يَحْسِبُ) ۳	حَدَثٌ : اتفاق افتاد	
حُسْنُ الْخُلُقِ : خوش اخلاقی	(مضارع: يَحْدُثُ)	

ح

حَاجَةٌ : نیاز «جمع: حَوَائِجٌ»

حُسْنُ الْعَهْدِ : خوش پیمانی

حُسْنُ : خوبی

«متضاد: قُبْحُ، سوء»

حَسَنٌ، حَسَنَةٌ : خوب

حَصَدٌ : درو کرد

(مضارع: يَحْصُدُ)

حَضَرَ : حاضر شد

(مضارع: يَحْضُرُ) ٦

حَطَبٌ : همیزم

حَقَرَ : گند

(مضارع: يَحْقِرُ) ٣

حَفِظَ : حفظ کرد

(مضارع: يَحْفَظُ)

حَفْلَةُ زَوَاجٍ : جشن عروسی ٦

حَفْلَةُ مِيلَادٍ : جشن تولد ٦

حَقَائِبُ : کیف‌ها، چمدان‌ها

حَقِيبَةٌ : کیف، چمدان

«جمع: حَقَائِبُ»

حَلْوَانِيٌّ : شیرینی‌فروش

حَلِيبٌ : شیر ٩

حَمَامَةٌ : کبوتر

حَمَلٌ : بُرْدَن، حمل کردن

حَوَارٍ : گفت‌وگو

حَوَائِجُ : نیازها

حَوَّلَ : اطراف

حَيَاءٌ : شرم

حَيٌّ : زنده «جمع: أَحْيَاءُ»

حَيَاةٌ : زندگی «متضاد: مَوْت»

خ

خَاتَمٌ : انگشتر

خَافَ : ترسید (مضارع: يَخَافُ)

الْخَامِسُ، الْخَامِسَةُ : پنجم

الْخَامِسَةَ عَشْرَةَ : پانزدهم ١٠

خَائِفٌ : ترسیده، ترسان

خَبَازٌ : نانوا

خُبْزٌ : نان

خَدَمٌ : خدمت کرد

(مضارع: يَخْدِمُ)

خَرَجَ : بیرون رفت

(مضارع: يَخْرُجُ)

خَرِيفٌ : پاییز

خَزَانَةٌ : گنجینه

«جمع: خَزَائِنُ»

خُسْرَانٌ : زیان

خَشَبٌ : چوب

«جمع: أَخْشَابُ»

خَطَأٌ : خطأ «جمع: أَخْطَاءُ» ٩

خَطَايَا : گناهان، خطاها

«مفرد: خَطِيئَةٌ»

خَلْفٌ : پشت

«مترادف: وِرَاءُ/ متضاد: أَمَامُ»

خَلَقَ : آفرید (مضارع: يَخْلُقُ)

خَمْسَةٌ : پنج

الْخَمِيسُ، يَوْمُ الْخَمِيسِ :

پنجشنبه

خَوْفٌ : ترس، ترسیدن

خَيْرٌ : بهتر، بهترین، خوبی

د

دُخَانٌ : دود ٤

دَخَلَ : داخل شد

(مضارع: يَدْخُلُ)

دِرَاسَة: تحصیل، درس خواندن ۱

دِرَاسِيّ: تحصیلی ۱

دَرَسَ : درس خواند

(مضارع: يَدْرُسُ) ۷

دَرَسَ : درس داد

(مضارع: يُدْرِسُ) ۱

دَفَعَ: دور کرد، دفع کرد، پرداخت

(مضارع: يَدْفَعُ) ۶

دَفَعَ : دورکردن، دفع کردن،

پرداختن ۷

دَلِيل : راهنما «جمع أدلاء» ۸

دَمَع : اشک «جمع: دُموع»

دَوْران : چرخیدن

دَهْر : روزگار

ذ

ذَاهِب : رفته

ذَكَرَ : یاد کرد (مضارع: يَذْكُرُ)

«متضاد: نَسِيَ»

ذَكَيّ : باهوش ۲

ذَلِكْ : آن «مذْكَر»

ذَنْب : گناه «جمع: ذُنُوب»

ذَهَاب : رفتن ۳

ذَهَبٌ : طلا

ذَهَبَ : رفت (مضارع: يَذْهَبُ)

ذَيْب : گرگ «جمع: ذِيَاب»

ر

الرَّابِع، الرَّابِعَة : چهارم

رَاحِم : رحم کننده ۳

رَأْس : سر ۶

رَاسِب : مردود ۶

رَاقِد : بستری ۶

رَأَى: دید

رَأَى : نظر، فکر

رَاحَة : بو ۶

رُبَّ : چه بسا

رَبِيع : بهار

رَجَاء : امید ۴

رَجَاءٌ : لطفاً ۳

رَجَع : برگشت (مضارع: يَرْجِعُ)

رَجُل : مرد «جمع: رِجال»

رُجُوع : برگشتن

رَحِمَ : رحم کرد

(مضارع: يَرْحَمُ) ۳

رَخِيص، رَخِيصَة : ارزان

رُزٌّ : برنج

رِسَالَة : نامه «جمع: رَسَائِل»

رَسَائِل : نامه ها

رَسَبَ : مردود شد (مضارع: يَرْسُبُ) ۶

رَسَمَ : نقاشی کردن ۹

رَسَمَ : نقاشی کرد

(مضارع: يَرْسُمُ) ۲

رَصِيف : پیاده رو ۲

رِضا : رضایت

رَفَعَ : بالا بُرد، برداشت

(مضارع: يَرْفَعُ)

رَقَدَ: بستری شد، خوابید

(مضارع: يَرْقُدُ) ۲

رَكِبَ : سوار شد

(مضارع: يَرْكَبُ) ۸

رُمَانَ : انار

رِيَّاحٌ : بادها ۴

رِيَّاضَةٌ : ورزش

رِيَّاضِيٌّ : ورزشکار

رَيْسِيٌّ : اصلی ۷

رِيحٌ : باد «جمع: رياح» ۴

ز

زَادٌ : زیاد کرد، زیاد شد

(مضارع: يَزِيدُ) ۱

زُجَّاجَةٌ عِطْرٍ : شیشه عطر ۶

زَرَعٌ : کاشت (مضارع: يَزْرَعُ)

زَمِيلٌ : هم‌شاگردی

«جمع: زُمَلَاءُ»

زَوْجَةٌ : همسر «زوج: شوهر»

زَهْرٌ : شکوفه، گل

«جمع: أَزْهَارٌ»

زَهْرَةٌ : یک شکوفه، یک گل

س

سَاءَ سَوْفَ : نشانه آینده

السَّابِعُ، السَّابِعَةُ : هفتم

سَاجِدٌ : سجده کننده

سَاحَةٌ : حیاط، میدان

السَّادِسُ، السَّادِسَةُ : ششم

سَاعَدٌ : کمک کرد

(مضارع: يُسَاعِدُ) ۷

سَافَرَ : سفر کرد

(مضارع: يُسَافِرُ)

سَأَلَ : پرسید، درخواست کرد

(مضارع: يَسْأَلُ)

«متضاد: أَجَابَ»

سَائِقٌ : راننده

السَّبْتُ، يَوْمُ السَّبْتِ : شنبه

سَبْعَةٌ : هفت

سَبْعِينَ، سَبْعُونَ : هفتاد

سِنَّةٌ : شش

سَتَرَ : پوشاند، پنهان کرد

(مضارع: يَسْتُرُ) ۲

سَجَدَ : سجده کرد

(مضارع: يَسْجُدُ)

سَحَابٌ : ابر

سَخَاءٌ، سَخَاوَةٌ : بخشندگی ۹

سَخَاوَةٌ : بخشندگی

سِرْوَالٌ : شلوار

سَفْرَةٌ : سفر

سَفْرَةٌ عِلْمِيَّةٌ : گردش علمی

سَفِينَةٌ : کشتی

سَكَتٌ : ساکت شد

(مضارع: يَسْكُتُ) ۵

سَلَّمَ : سلام کرد

(مضارع: يُسَلِّمُ) ۱۰

سَلِيمٌ : سالم ماند

(مضارع: يَسْلَمُ)

سَمَاءٌ : آسمان

«جمع: سَمَاوَاتُ»

سَمَاوِيٌّ : آسمانی ۹

سَمَحٌ لٍ : اجازه داد

(مضارع: يَسْمَحُ)

شَلَال : آبشار «جمع : شَلالات»

شَمْس : خورشید

شَوَارِع : خیابان‌ها

شَهْر : ماه «جمع : شُهُور»

ص

صَادِق : راستگو

صَارَ : شد (مضارع: يَصِيرُ)

صَالِح : درستکار

صَبَاحُ الْخَيْرِ، صَبَاحُ النُّورِ :

صبح به خیر

صِحَّة : تندرستی

صَحِيفَةٌ : روزنامه

«جمع : صُحُف» ۲

صَحِيفَةٌ جِدَارِيَّة :

روزنامه دیواری ۲

صُدَاع : سردرد

صَدَاقَةٌ : دوستی

صِدْق : راستی، راست گفتن ۳

شَبَكَةٌ : تور

شِتَاء : زمستان

شَجَر : درخت «جمع : أَشْجَار»

شَجَرَةٌ : یک درخت

شَجَّعَ : تشویق کرد

(مضارع: يُشَجِّعُ) ۵

شِرَاء : خریدن «متضاد : بَيْع»

شَرَاب : نوشیدنی، شربت

«جمع: أَشْرِيَّة» ۶

شَرِبَ : نوشید (مضارع: يَشْرَبُ)

شَرَحَ : شرح داد

(مضارع: يَشْرَحُ)

شَرْطِيّ : پلیس

شَرِكَةٌ : شرکت ۷

شَعْرَبَ : احساس...کرد

(مضارع: يَشْعُرُ)

شَقَاوَةٌ : بدبختی ۲

شَكَرَ : تشکر کرد

(مضارع: يَشْكُرُ)

شُكْرًا جَزِيلًا : بسیار متشکرم

سَمِعَ : شنید (مضارع: يَسْمَعُ)

سَمَك : ماهی «جمع: أَسْمَاك»

سِنٌّ : دندان «جمع: أَسْنَان»

سَنَةٌ : سال «جمع: سَنَوَات»

سوء : بدی، بد

سوق : بازار

سَهْل : آسان

سَيَّارَةٌ : خودرو

سَيَّارَةُ الْأُجْرَةِ : تاکسی ۸

سَيِّد : آقا

سَيِّدَةٌ : خانم

سَيَّرَ : حرکت ۲

ش

شَابٌ : جوان ۴

شَارِع : خیابان «جمع : شَوَارِع»

شَاهِدٌ : دید (مضارع: يُشَاهِدُ)

شاي : چای

شَبَاب : دوره جوانی ۱

شَبَاب : جوانان

«مفرد : شَابٌ» ۴

صَدَقَ : راست گفت

(مضارع: يَصْدُقُ)

صَدَمَ : برخورد کرد

(مضارع: يَصْدِمُ) ۲

صَدِيقٌ : دوست

«جمع: أَصْدِقَاءُ / متضاد: عَدُوٌّ»

صَرَخَ : فریاد زد

(مضارع: يَصْرُخُ) ۴

صَعَبٌ : سخت «جمع: صِعَابٌ» ۱

صَعِدَ : بالا رفت

(مضارع: يَصْعَدُ)

صَغَرَ : کوچک

صَغِيرٌ : کوچک «متضاد: كَبِيرٌ»

صَفَّ : کلاس «جمع: صُفُوفٌ»

صَلَاةٌ : نماز

صِنَاعَةٌ : صنعت ۷

صِنَاعِيَّةٌ : صنعتی ۷

صُنِعَ : ساختن

صَنَعَ : ساخت (مضارع: يَصْنَعُ)

صُورٌ مُتَحَرِّجَةٌ :

عکس‌های متحرک ۷

صَوْرَةٌ : عکس «جمع: صُورٌ»

صَوْمٌ : روزه ۶

صَيْفٌ : تابستان

الصَّيْنُ : چین ۴

ض

صَحِكَ : خندید

(مضارع: يَصْحَكُ)

صَرَبَ : زد (مضارع: يَصْرِبُ)

صَغَطَ الدَّمُ : فشار خون

ضِيَاةٌ : مهمانی

ضَيْفٌ : مهمان

«جمع: ضُيُوفٌ»

ط

طَارَجٌ : تازه ۹

طَاقَةٌ كَهْرَبَائِيَّةٌ : نیروی برق ۷

طَالِبٌ : دانش‌آموز، دانشجو

«جمع: طُلَّابٌ»

طَائِرٌ : پرنده

طَائِرَةٌ : هواپیما

طَبُّ الْعَيُونِ : چشم پزشکی

طَبَّاحٌ : آشپز

طَبَخَ : پختن

طَبَخَ : پخت (مضارع: يَطْبُخُ)

طَبَعَ : چاپ کرد

(مضارع: يَطْبَعُ) ۷

طَرَدَ : با تندى راند

(مضارع: يَطْرُدُ) ۷

طَرَّقَ : کوبید (مضارع: يَطْرُقُ)

طَعَامٌ : خوراک

«جمع: أَطْعَمَةٌ»

طُفُولَةٌ : کودکی ۷

طُلَّابٌ : دانش‌آموزان،

دانشجویان

طَلَّبَ : درخواست کرد

(مضارع: يَطْلُبُ)

طَيَّارٌ : خلبان ۹

ظ

ظَلَمَ : ستم کرد

(مضارع: يَظْلِمُ)

ظَنَّ : گمان کرد

(مضارع: يَظُنُّ) ٥

ظَهَرَ : آشکار شد

(مضارع: يَظْهَرُ) ٤

ع

عَاشَ : زندگی کرد

(مضارع: يَعِشُ)

العَاشِرَ، العَاشِرَةَ : دهم

عَالَمَ : جهان

عَالَمِيَّ : جهانی، بین المللی

عَالَمِينَ : جهانیان

عام : سال «جمع: أعوام» ١

عامٌ دِرَاسِيٌّ : سال تحصیلی ١

عامِلَ : کارگر «جمع: عمّال» ٨

عِبَاءَةٌ : چادر

عَبَدَ : بنده «جمع: عِبَاد»

عَبَرَ : عبور کرد

(مضارع: يَعبُرُ)

عَبْرَةٌ : پند «جمع: عِبَر»

عَجَزَ : ناتوان شد

(مضارع: يَعبِزُ) ٣

عَدَاوَةٌ : دشمنی

«متضاد: صَدَاقَةٌ»

عَدُوٌّ : دشمن

«جمع: أعداء» ٣

عُدْوَانٌ : دشمنی

«متضاد: صَدَاقَةٌ»

عَرَبِيَّةٌ : واگن، گاری ٧

عَرَفَ : شناخت، دانست

(مضارع: يَعرِفُ)

عِرَّةٌ : ارجمندی

عَزَلَ : برکنار کردن ١٠

عُشٌّ : لانه

عِشَاءٌ : شام

عَشْرَةٌ : ده

عَصَفَ : وزید

(مضارع: يَعبُفُ) ٤

عُصْفُورٌ : گنجشک

«جمع: عَصَافِير»

عَصِيرُ الْفَاكِهَةِ : آبیوه ٩

عَطَّرَ : عطر زد

(مضارع: يُعَطِّرُ) ٦

عَفْوًا : بخشید

عَلِمَ : پرچم «جمع: أعلام»

عَلِمَ : دانست (مضارع: يَعبَلِمُ)

عَلَى : بر، روی

عَلَى الْيَسَارِ : سمت چپ

عَلَى الْيَمِينِ : سمت راست

عَلَيْكَ : بر تو، به زیان تو

عَلَيْكَ بِ... :

بر تو لازم است...، تو باید ...

عَمِلَ : انجام داد، کار کرد

(مضارع: يَعبَمَلُ)

عَمُودٌ : ستون

عَنْ : درباره، از

عَنْب : انگور

عِنْدَ : هنگام، نزد، کنار، داشتن

عِنْدَكَ : داری، نزد تو

عِنْدَمَا : وقتی که

عَيْش : زندگی

عَيْن : چشم، چشمه

«جمع: عيون»

غ

غَابَةٌ : جنگل

غَارَةٌ : حمله «غارات ليلية»

حملات شبانه « ۹

غَالِيَةٌ : گران

«متضاد: رَخِيصَةٌ»

غَايَةٌ : پایان

عَدَاءٌ : فردا

عَدَاء : ناهار

عُرَابٌ : کلاغ

عُرْفَةٌ : اتاق «جمع: عُرف»

عَرِقٌ : غرق شد

(مضارع: يَغْرُقُ)

غَزْلَانٌ : آهوها «مفرد: غَزَالَةٌ»

غَسَلَ : شُست

(مضارع: يَغْسِلُ)

غَضِبَ : خشمگین شد

(مضارع: يَغْضَبُ) ۳

غَضَبٌ : خشم

غَضَبَانٌ : خشمگین ۳

غَفَرَ : آمرزید (مضارع: يَغْفِرُ)

غَيَّرَ : تغییر داد

(مضارع: يُغَيِّرُ) ۶

ف

فَدٌ : پس، و

فَاعِلٌ : انجام دهنده

فَاكِهَةٌ : میوه «جمع: فَوَاكِه»

فَائِزٌ : برنده

فَتَحَ : باز کرد (مضارع: يَفْتَحُ)

فَجَاءَهُ : ناگهان ۲

فَحَصٌ : معاینه کرد

(مضارع: يَفْحَصُ)

فَحْصٌ : معاینه کردن

فِرَاحٌ : جوجه‌ها

فَرَجٌ : گشایش، رهایی از سختی ۴

فَرِحَ : خوشحال شد

(مضارع: يَفْرَحُ)

فَرَحٌ : خوشحالی

فَرَحٌ : جوجه «جمع: فِرَاح»

فَرَسٌ : اسب

فُرْشَاةٌ : مسواک

فَرِيضَةٌ : واجب دینی

فَرِيْقٌ : تیم، گروه

«جمع: أَفْرِقَةٌ» ۴

فُسْتَانٌ : پیراهن زنانه

«جمع: فُسَاتِين»

فِضَّةٌ : نقره

فَطْوْرٌ : صبحانه

فَعَلَ : انجام داد

(مضارع: يَفْعَلُ)

فِعْلٌ : کار، انجام دادن

قَطَعَ : بُرید (مضارع: يَقْطَعُ)

قَلَّ : کم شد

(مضارع: يَقِلُّ) ۹

قَلِيلٌ : کم «متضاد: کثیر»

قَمَحٌ : گندم

قَمَرٌ : ماه «جمع: أَقْمَار»

قَمِيصٌ : پیراهن

قَوَافِلٌ : کاروان‌ها

قَوْلٌ : گفتار

قِيَامٌ : برخاستن ۱

قِيَمَةٌ : ارزش، قیمت

ک

كَ : مانند

كَاتِبٌ : نویسنده

كَانَ : بود

كَأَنَّ : گویا، انگار

كَبِيرٌ : بزرگسالی

«متضاد: صَغَر» ۵

كَبِيرٌ : بزرگ «متضاد: صَغِير»

«متضاد: جَمَال» ۲

قَبَّلَ : بوسید

(مضارع: يُقَبِّلُ) ۳

قَبْلُ أُسْبُوعٍ : هفته قبل

قَبِلَ : پذیرفت (مضارع: يَقْبَلُ)

قَبِيحٌ : زشت

قَدَرَ : توانست (مضارع: يَقْدِرُ)

قَدَمٌ : پا «جمع: أَقْدَام»

قَدَفَ : انداخت

(مضارع: يَقْدِفُ)

قَرَأَ : خواند (مضارع: يَقْرَأُ)

قَرَبَ مِنْ : نزدیک شد به

(مضارع: يَقْرَبُ)

قَرِيبٌ مِنْ : نزدیک به

«متضاد: بَعِيدٌ عَنْ»

قَرِيَّةٌ : روستا

قَسَمَ : تقسیم کرد

(مضارع: يُقَسِّمُ) ۳

قَشْرٌ : پوست ۹

قَصِيرٌ : کوتاه

قَدَدَ : از دست داد

(مضارع: يُقَدِّدُ) ۴

قَلَّاحٌ : کشاورز

قُنْدُقٌ : هتل «جمع: فَنَادِق»

قَوَاكِهِ : میوه‌ها

قَوُوقٌ : بالا، روی

«متضاد: تَحْت»

قَهِمَ : فهمید (مضارع: يَقْهَمُ)

فِي : در، داخل

فِي أَمَانِ اللَّهِ : خداحافظ

ق

قَادِمٌ : آینده

قَاطِعٌ : بُرنده

قَاطِعُ الرَّحِمِ :

بُرنده پیوند خویشان ۳

قَافِلَةٌ : کاروان «جمع: قَوَافِل»

قَالَ فِي نَفْسِهِ : با خودش گفت

قَالَ : گفت (مضارع: يَقُولُ)

قُبْحٌ : زشتی

كِتَابَةٌ : نوشتن ۱

كَتَبَ : نوشت (مضارع: يَكْتُبُ)

كَتَمَ : پنهان کرد

(مضارع: يَكْتُمُ)

كَثُرَ : زیاد شد

(مضارع: يَكْثُرُ) ۸

كَثْرَةٌ : فراوانی ۶

كَثِيرٌ : بسیار «متضاد: قَلِيلٌ»

كَذَبَ : دروغ گفت

(مضارع: يَكْذِبُ)

«متضاد: صَدَقَ»

كُرَّةٌ : توپ

كُرَّةُ الْقَدَمِ : فوتبال

كُرَّةُ الْمِنْضَدَةِ : تنیس روی میز

كُرْسِيٌّ : صندلی «جمع: كُرَاسِيٌّ»

كَشَفَ : آشکار کرد

(مضارع: يَكْشِفُ) ۳

كَلَامٌ : سخن

كَلْبٌ : سگ ۵

كُفْمٌ : - شما «مذکر»

كَمْ : چند، چقدر

كَمَا : - شما «مثنی»

كَمَا : همان گونه که

كُنَّ : - شما «مؤنث»

كُنْزٌ : گنج «جمع: كُنُوزٌ»

كَوْكَبٌ : ستاره «جمع: كَوَاكِبٌ»

كَهْرَبَائِيٌّ : برقی ۷

كِيمِيَاءٌ : شیمی

كَيْفٌ : چطور

كِيمِيَاوِيٌّ : شیمیایی ۷

كَ : - تو «مذکر»

كِ : - تو «مؤنث»

ل

لِ : دارد، برای «گاهی لِ به لَ

تبدیل می شود؛ مانند: لَهُ، لَكَ»

لا : نه، نیست، حرف نفی

مضارع

لَا بَأْسَ : اشکالی ندارد ۸

لَا شُكْرَ عَلَى الْوَاجِبِ : وظیفه ام

است؛ تشکر لازم نیست ۸

لَاعِبٌ : بازیکن

لَامٌ : ملامت کرد

(مضارع: يَلُومُ) ۶

لِأَنَّ : زیرا

لَبِيسٌ : پوشید (مضارع: يَلْبَسُ)

لِسَانٌ : زبان

لَعِبٌ : بازی کرد

(مضارع: يَلْعَبُ)

لُغَةٌ : زبان

لَقَدْ : قطعاً ۲

لِكِنَّ، لِكِنَّ : ولی

لِمَ : برای چه (لِ + ما) ۲

لَمَّا : هنگامی که

لِمَاذَا : چرا

لِمَنْ : مالِ چه کسی، مالِ چه

کسانی

لَوْحَةٌ : تابلو

لَوْنٌ : رنگ «جمع: ألْوَانٌ»

لَيْسَ : نیست

لَيْسَ لَهُ : ندارد، برایش نیست

لَيْل : شب

لَيْمُون : لیمو ۹

م

ما : آنچه ۲

ما : حرف نفی ماضی

ما؟ : چه، چه چیز، چیست؟

ما بِك : تو را چه می‌شود

ماء : آب «جمع: میاه»

مات : مُرد (مضارع: يَموتُ) ۵

ماذا : چه، چه چیز

مائدة : سفره غذا

مَبْرُوك : مبارک

مُبِين : آشکار

مُتَحَف : موزه ۸

مَتَى : چه وقت

مِثَالِي : نمونه ۶

مُجَالَسَة : همنشینی

مُجْتَهِد : کوشا

مُجِدِّد : کوشا

مُجَفَّف : خشک شده، خشک ۹

مَجْنُون : دیوانه

مَجْهُول : ناشناخته، گمنام

مُحَافَظَة : استان

مُحَاوَلَة : تلاش کردن ۴

مُخْتَبِر : آزمایشگاه

مَخْزَن : انبار

«جمع: مَخَازِن» ۳

مُدَارَة : مدارا کردن

مُدْرَس : معلّم

مُدُن : شهرها

مَدِينَة : شهر «جمع: مُدُن»

مَرَاة (الْمَرَاة) : زن

مُرَاجَعَة : دوره

مَرَّة : بار، دفعه

مَرَحْمَة : مهربانی ۱

مَرَضُ السُّكَّر : بیماری قند

مَرَضِي : بیماران

«مفرد: مَرِيض»

مُرور : گذر کردن، راهنمایی و

رانندگی ۲

مُزْدَجِم : شلوغ ۶

مَسَاء : شب، بعد از ظهر

مُسَاعَدَة : کمک

مُسْتَشْفَى : بیمارستان ۲

مُسْتَوْصَف : درمانگاه

مُسَجَّل : دستگاه ضبط ۷

مَسْرور : خوشحال

«متضاد: حَزِين»

مُسْلِم : مسلمان

مَسْمُوح : مجاز

مِشْمِش : زردآلو ۹

مُشَاة : پیادگان

«مفرد: ماشي» ۲

مِصْبَاح : چراغ

«جمع: مَصَابِيح»

مُصَحَّف : قرآن

مَصْنَع : کارخانه

مَصِير : سرنوشت ۵

مُواصَلَة : ادامه دادن ٤

مَوْت : مرگ

مَوْظَف : کارمند

مُهْدِي : آرام‌بخش ٩

مِهْمَةٌ اِدَارِيَّة : مأموریت اداری

مِهْنَة : شغل «جمع: مِهَن»

مُهَنْدِس زِرَاعِي : مهندس

کشاورزی

مِياه : آب‌ها

«مفرد : ماء» ٤

ن

نَا : - ما

نَاجِح : موفق، پیروز

نَادَى : صدا زد

(مضارع: يُنَادِي) ٢

نَار : آتش

نَاس : مردم

نَافِذَة : پنجره «جمع: نَوَافِذ»

نَام : خوابید (مضارع: يَنَامُ) ٦

ورزشگاه‌ها

مَلْعَب : زمین بازی، ورزشگاه

«جمع: مَلَاعِب»

مَلَف : پرونده ٦

مَلَك : فرمانروا شد

(مضارع: يَمْلِكُ)

مَمَر : گذرگاه ٢

مَمَرٌ مُشَاة : گذرگاه پیاده ٢

مُمَرِّض : پرستار

مَمْلُوء بِ : پُر از

مِنْ : از

مَنْ : چه کسی، چه کسانی،

هرکس، کسی که

مِنْ أَيْنَ : از کجا، اهل کجا

مِنْشَقَّة : حوله

مِنْصَدَة : میز

مُنْظَمَةُ الْأُمَّمِ الْمُتَّحِدَةِ :

سازمان ملل متحد

مِنْطَقَةُ تَعْلِيمِ الْمُرُورِ :

پارک آموزش ترافیک ٢

مَضَى : گذشت

(مضارع: يَمْضِي) ٤

مَطَاعِم : غذاخوری‌ها،

رستوران‌ها

مَطْبَعَة : چاپخانه

«جمع: مَطَابِع» ٧

مَطَر : باران

«جمع: أَمْطَار» ٤

مَطْعَم : غذاخوری، رستوران

«جمع: مَطَاعِم»

مَعَ : با، همراه

مَعَ السَّلَامَة : به سلامت

مَعًا : با هم

مَعْجُونُ أَسْنَانٍ : خمیر دندان

مِفْتَاح : کلید «جمع: مَفَاتِيح»

مَكْتَبَة : کتابخانه

مُكْرَم : گرامی ٨

مَلَأَ : پُر کرد (مضارع: يَمْلَأُ)

مَلَابِس : لباس‌ها

مَلَاعِب : زمین‌های بازی،

والِد : پدر «مترادف: أَب»
 وَالِدَةٌ : مادر «مترادف: أُم»
 وَالِدَيْنِ، وَالِدَانِ : پدر و مادر
 وَجَدَ : پیدا کرد
 وَجَع : درد
 وَجْه : چهره
 وَحْدَةً : تنهایی
 وَحْدَكَ : تو به تنهایی
 وَحِيد : تنها
 وَرَاءَ : پشت «متضاد: أَمَام»
 وَرْد : گُل «وَرْدَةٌ : یک گُل»
 وَرَع : پارسایی ۹
 وَرَقَ : برگ «جمع: أَوْرَاق»
 وَصْفَةٌ : نسخه
 وَصَلَ : رسید
 وَضَعَ : گذاشت ۷
 وَفَّقَ : اتفاق افتاد، افتاد
 وَقَفَ : ایستاد
 وَكَلَدَ : پسر، فرزند
 «جمع: أَوْلَاد»

نَعَمَ : بله
 نَفْس : خود، همان
 نَفَعَ : سود رساند
 (مضارع: يَنْفَعُ)
 نَفَقَةٌ : هزینه ۷
 نَقَصَ : کم شد
 (مضارع: يَنْقُصُ) ۵
 نُقُودَ : پول، پولها ۸
 نَوْمَ : خواب ۷
 نَهَارَ : روز
 نِهَایَةٌ : پایان «متضاد: بَدَایَةٌ»
 نَهْرَ : رودخانه «جمع: أَنْهَار»
 نَهَضَ : برخاست
 (مضارع: يَنْهَضُ) ۱۰

و

وَاجِبَ : تکلیف
 وَاحِدَ : یک
 وَاسِعَ : وسیع
 واقِفَ : ایستاده

نَبَات : گیاه «جمع: نَبَاتَات» ۴
 نَجَاحَ : موفقیت ۵
 نَجَحَ : موفق شد
 (مضارع: يَنْجَحُ)
 نَحْنُ : ما
 نَدِمَ : پشیمان شد
 (مضارع: يَنْدِمُ)
 نَزَلَ : پایین آمد
 (مضارع: يَنْزِلُ) ۴
 نِسَاءَ : زنان
 نَسِيََ : فراموش کرد
 نَسِيَانَ : فراموشی
 نَشِيطَ : بانشاط، فَعَال ۶
 نَصَ : متن «جمع: نُصُوص»
 نَصَرَ : یاری، پیروزی
 نَصَرَ يَارِي كَرْدَ (مضارع: يَنْصُرُ)
 نُصُوصَ : متنها
 نَظَرَ : نگاه
 نَظَرَ : نگاه کرد (مضارع: يَنْظُرُ)
 نَظِيفَ : پاکیزه

وَأَوْ: اگرچه ۴

وَلِيٍّ: یار «جمع: أولیاء»

ه

هُ: ـِ او، ـِ آن «مذکر»

ها: هان ۱

ـها: ـِ او، ـِ آن «مؤنث»

هاتان: این دو، اینها، این

«مؤنث»

هادئ: آرام ۲

هَجْر: دوری

هَجَم: حمله کرد

«مضارع: يَهْجُمُ»

هُذا: این «مذکر»

هُذان: این دو، اینها، این

«مذکر»

هُذه: این «مؤنث»

هَرَبَ: فرار کرد

«مضارع: يَهْرُبُ»

هَلْ: آیا

هَلَكَ: مُرد، هلاک شد

«مضارع: يَهْلِكُ»

هُم: آنها، ایشان «مذکر»

هُم: ـِ آنها «مذکر»

هُما: آن دو، آنها

هُما: ـِ آن دو، ـِ آنها «مثنی»

هُنَّ: آنها، ایشان «مؤنث»

هُنَّ: ـِ آنها «مؤنث»

هُنا: اینجا

هُناكَ: آنجا

هُوَ: او «مذکر»

هُؤلَاءِ: اینان

هُيَ: او «مؤنث»

ی

ـي: ـِ من

یا: ای

یاأَيْتَنِي: ای کاش من

يَد: دست «جمع: أَيَدِي»

يَسَار: چپ

يَعْتَمِدُ: اعتماد می کند

يَمِين: راست

يُوجَدُ: وجود دارد ۹

يَوْم: روز «جمع: أَيَّام»

يَسَّ: ناامید شد

إِلَى اللِّقَاءِ
فِي الصَّفِّ العَاشِرِ ؛
فِي أَمَانِ اللّهِ ؛
مَعَ السَّلَامَةِ.

معلمان محترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آنان می توانند نظراً اصلاحی خود را در باره مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۴۸۷۴/۱۵۸۷۵ - گروه دسی مربوطه و یا پیام نگار (Email)

talif@talif.sch.ir ارسال نمایند.

دفتر تألیف کتاب های درسی عمومی متوسطه نظری